

ÅRSMELDING FOR OSLO TINGRETT 2021 (PDF)

DEL 2: FOKUSOMRÅDER

INNHold

[En fullfaglig domstol](#)

[Tingretten under pandemien](#)

[Moderat spesialisering](#)

[Digital domstol](#)

[Barn i domstolene](#)

[Barnebortføring](#)

[Rettstolking](#)

[Hurtigspor for straffesaker](#)

[Narkotikaprogram med domstolskontroll](#)

[Sikkerhet](#)

EN FULLFAGLIG DOMSTOL

Oslo tingrett og Oslo byfogdembete ble slått sammen til én domstol 26. april 2021. Dermed fikk også hovedstaden en fullfaglig domstol i førsteinstans, med et større og bredere fagmiljø enn før.

Den nye domstolens navn er Oslo tingrett, og den holder fortsatt til i Oslo tinghus. Sammenslåingen er et ledd i domstolsreformen (se Domstolkommisjonens innstilling), der en rekke andre av landets tingretter også har blitt slått sammen.

Velfungerende domstoler, men likevel gevinster å hente

De to domstolene som er slått sammen, har begge vært velfungerende domstoler med effektiv saksavvikling og høy kvalitet. Årsakene til at Domstolkommisjonen foreslo en sammenslåingen, som Stortinget senere ga sin tilslutning til, var hovedsakelig disse:

- ressursbesparelser og mindre utgifter til administrasjon og ledelse
- økt fleksibilitet og bedre muligheter for å utjevne arbeidsbelastning
- bredere fag- og kompetansemiljøer
- digitalisering på flere fagområder
- en mer effektiv bruk av tinghusets lokaler

Ivareta byfogdens spesialkunnskap

Da Justiskomiteen avga sin innstilling, ble det understreket at den nye domstolen må organiseres på en måte som «ivaretar den høye kvaliteten og det spesialistpreget som kjennetegner dagens byfogdembete». Også brukerne av byfogden ga sterkt uttrykk for dette i høringsrunden. Dette var en viktig premiss for sammenslåingen, og ble førende for hvordan «nye» Oslo tingrett ble organisert:

- De sju rettsavdelingene i Oslo tingrett ble videreført som før.
- Byfogdembetet ble videreført som to rettsavdelinger i den sammenslåtte domstolen, med samme organisering og bemanning som tidligere.

«Byfogdavdelingene» skal altså fortsatt være spesialavdelinger som behandler midlertidig forføyning og arrest, konkurs, dødsboskifte, felleseieskifte, notarial, tvangsfullbyrdelse og gjeldsordning; de samme sakstypene som lå under Oslo byfogdembete. Videreføringen av avdelingene og spesialkompetansen er viktig for å ivareta brukernes, samfunnets og øvrige domstolars behov.

Proessen fram til sammenslåingen

Etter at Stortinget rundt årsskiftet 2020/21 vedtok sammenslåingen av de to domstolene, ble det satt ned en overordnet prosjektgruppe med personer fra begge domstolene, seks arbeidsgrupper og en referansegruppe bestående av tillitsvalgte fra alle representerte fagorganisasjoner. De to domstoler hadde helt ulike saksfelt, ulike rutiner og til dels også noe ulike kulturer. Det var derfor et omfattende forarbeid som måtte til, for at sammenslåingen kunne gå så smertefritt og sømløst som mulig. Dette arbeidet fortsatte fram mot sommerferien og en stund utover høsten.

Til tross for pandemiens begrensninger og mange medarbeidere på hjemmekontor, ble det også gjennomført flere tiltak og arrangementer for å styrke fellesskapet og samhandlingen mellom medarbeiderne som kom fra de to tidligere domstolene.

En god felles kultur er en kontinuerlig prosess og må bygges over tid. Det gode arbeidet vi har startet på, vil derfor fortsette også i tiden som ligger foran oss.

Vil beholde dagens organisering

Både ledelsen og de ansatte ved de tillitsvalgte ønsker å videreføre dagens organisering. Dette har blant annet sammenheng med at man gjennom prosessen i forbindelse med sammenslåingen har kommet fram til en organisering, rammer og retningslinjer som trykker opprettholdelse av byfogdavdelingenes spesialkompetanse. Det er nå et ønske om å ha fokus på å videreutvikle det fundamentet som er lagt for den sammenslåtte domstolen, og å ha ro og stabilitet i arbeidshverdagen.

Oslo tingrett vil redegjøre nærmere for ønsket om å beholde dagens organisering i sitt innspill til Justisdepartementets høringsnotat av januar 2022 om endringer i domstolstrukturen.

TINGRETTEEN UNDER PANDEMIEN

Koronapandemien som rammet landet i mars 2020, har satt et sterkt preg på tingrettens virksomhet også i 2021.

Også året 2021 har vært preget av pandemien. Det har vært et stort fokus på smitteverntiltak for å gjennomføre en forsvarlig drift. Vi har store deler av året leid lokaler utenfor domstolen, og vi har innarbeidet gode rutiner for smittevern. Retningslinjene har vært tilpasset nasjonale og lokale føringer, og endret seg raskt i takt med smittesituasjonen.

På tross av pandemien har tingretten i 2021 klart å gjennomføre rettsmøter og meklinger tilnærmet en normal situasjon.

Digitalt løft

Domstolen har siden pandemien startet gjennomført et digitalt kompetanseløft for alle ansattgrupper. Vi har tatt i bruk nye digitale løsninger, oppgradert rettsalene og møterom med nytt videokonferanseutstyr, forbedret prosessene for oppfølging av tekniske utfordringer og gjennomført omfattende opplæringstiltak.

Drahjelp fra lovgiver

Den midlertidige forskriften om forenklinger og tiltak innenfor justissektoren for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19, har også hatt stor betydning for saksavviklingen. Den har på flere måter bidratt til å dempe de negative konsekvensene av pandemien, ikke minst for straffesakene, ved å utvide mulighetene til fjernmøter, fjernavhør, skriftlig behandling, digital signatur og digitale forsendelser.

Smittevern i Oslo tinghus

Vi har i 2021 hatt stort fokus på smittevern. Det skal være trygt for parter, aktører, vitner og meddommere å møte fram i retten, og det skal også være trygt å gå på jobb i tinghuset. En rekke tiltak er blitt gjennomført for å sikre en trygg og forsvarlig drift av domstolen. Dette er noen av dem:

- Ansatt tre smittevernvakter som til enhver tid sørger for god avstand mellom alle som oppholder seg i fellesarealene
- Håndsprit og munnbind er tilgjengelig flere steder i tinghuset
- Smittevernsplakater i alle etasjer
- Rettssalene vaskes og desinfiseres hver dag
- Vitneboksene vaskes og desinfiseres etter bruk
- Begrensninger i hvem som kan sitte og spise i kantinen
- Alle ansatte som ikke må være i tinghuset, skal være på hjemmekontor
- Plexiglass er montert i rettssalene

Høsten 2021 åpnet samfunnet opp igjen og de fleste smitteverntiltak ble fjernet. I desember økte smitten, og flere av smittetiltak ble innført på nytt.

Publikums adgang

Oslo tingrett legger stor vekt på åpenhet og innsyn i virksomheten. Smittevernhensyn har i perioder gjort det utfordrende for publikum og presse å følge rettsmøtene uten en forhåndsavtale. Vi har lagt til rette for at publikum kan søke via nettsiden om å følge rettsmøter i tinghuset. I hvert enkelt tilfelle har domstolen måttet forsikre seg om at det er mulig å holde tilstrekkelig avstand i rettssaler av ulik størrelse. På nettsiden har man også kunnet søke om å følge rettssaker digitalt. Pressen har i det alt vesentlige kunnet følge de rettsmøtene de har bedt om å følge; enten i rettssalen eller digitalt.

MODERAT SPESIALISERING

Oslo tingrett har nå to års erfaring med moderat spesialisering av viktige saksområder i avdeling 1-7 (avdelingene som behandler straffesaker og tvistesaker).

I 2020 gikk startskuddet for en treårig prøveordning med moderat spesialisering i Oslo tingrett. Begrunnelsen for prøveordningen er at vi ønsker å møte brukernes behov for mer spesialkunnskap i et stadig mer spesialisert samfunn. Moderat spesialisering vil også kunne gi høyere kvalitet og raskere saksbehandling.

Hva betyr moderat spesialisering?

Moderat spesialisering innebærer at dommere spesialiserer seg innen utvalgte fagområder, samtidig som de også behandler alle slags saker.

Dommerne skal derfor ikke ha en spesialiseringsgrad som overstiger 25% av deres sivile saksportefølje. På den måten ivaretas både behovet for spesialkompetanse og at de har et overordnet og sammenhengende blikk på saksområdene.

Les mer under om moderat spesialisering innen disse sakstypene:

- [Entreprise](#)
- [Store kommersielle tvister](#)
- [Immaterialrettssaker](#)
- [Rettsmekling](#)
- [Saksforberedelse i store straffesaker](#)
- [Økonomiske straffesaker \(delvis spesialisering\)](#)

Entreprisesakene

Moderat spesialisering av entreprisesaker omfatter små og store tvister mellom næringsdrivende, der rettsforholdet mellom partene reguleres av standardkontrakter. Tingretten har i 2021 mottatt 51 slike saker.

Det er i dag 13 spesialiserte dommere som behandler entreprisesakene. Dommerne er tilknyttet rettsavdelingene 1, 2 og 3.

Det har i 2021 vært flere kompetansetiltak for entreprisedommerne, blant annet foredrag og ekskursjon til anleggsplass. Noen tiltak ble avlyst på grunn av Covid-19, andre tiltak ble av samme grunn gjennomført digitalt.

Entreprisesakene varierer i omfang og kompleksitet. I snitt har sakene større omfang og tvistesum enn «alminnelige» sivile tvister. Hovedforhandlinger over 10 -15 dager er ikke uvanlig. Enkelte saker kan gå over flere måneder. Det fokuseres på rettsmekling av entreprisesaker, og de fleste meklinger ender i forlik. Mekling kan dermed spare både partene og tingretten for betydelig ressursbruk.

Etter å ha søkt om støtte fra DA, ble det i 2021 besluttet å rekruttere tre juridiske utredere, som primært skal jobbe med entreprisesakene. Utrederne skal arbeide tett sammen med og bistå dommerne, blant annet ved å bidra til tidlig klargjøring og spissing av tvistepunkter, samt prosessledende avgjørelser. De tre utrederne forventes å være på plass i løpet av første kvartal 2022.

Store kommersielle tvister

Tildelingen av store kommersielle saker til de spesialiserte dommerne startet 1. januar 2020. Målet her er å være den foretrukne tvisteløser også for disse tvistene, der kommersiell forståelse er en nøkkelfaktor.

Vi har vært opptatt av å kartlegge ønsker og behov i samarbeid med brukermiljøene. Som ledd i dette ble det høsten 2020 avholdt to møter med advokatfirmaer og konsernadvokater, og ytterligere to møter med flere advokatmiljøer i 2021. Vi har fått positive tilbakemeldinger og nyttige innspill til ordningen.

Det er viktig at avgrensningskriteriene treffer godt for å ivareta formålet med ordningen. Så langt har vi avgrenset sakene skjønnsmessig ut fra følgende kriterier:

1. Saken skal gjelde kommersielle verdier mellom kommersielle parter.
2. Saken skal ha et omfattende bevisstilbud, slik at det endelige dokumentutdraget antas å ville overstige 1000 sider.
3. Ved tvil om saken er tilstrekkelig faktumtung, skal det legges vekt på a) om partene har forslag til tidsavsetning for hovedforhandling på minst 5 dager og b) om tvistegenstanden overstiger NOK 10 millioner.

Det har innkommet totalt 10 saker i løpet av året. Tingretten vurderer nå om avgrensningen er hensiktsmessig formulert og om antallet dommere, som i dag er 28, skal endres. Tingretten har avholdt tre heldags kompetansetiltak for dommerne som behandler disse sakene i 2021. Covid-19 har skapt utfordringer for aktivt samarbeid med brukermiljøene og avvikling av kompetansetiltak. Likevel har vi fått til mye i året som har gått. Takket være både dommeres og aktørers omstillingsevne og digitale tilpasning, har vi klart å avvikle sakene nesten som normalt, selv om situasjonen har vært vanskelig.

Immaterialrettssakene

Oslo tingrett er tvungent nasjonalt vernet i de fleste immaterialrettsaker, som saker etter patent-, varemerke-, design- og åndsverkloven. Begrunnelsen for dette er sakstypenes karakter og behovet for å bygge opp spesialkompetanse og ensartet praksis i domstolene. I tråd med denne begrunnelsen har sakene i mange år allerede vært behandlet av spesialiserte dommere i Oslo tingrett.

Ved innføringen av moderat spesialisering i 2020 er saksomfanget utvidet til også å gjelde rene saker etter markedsføringsloven og konkurranseloven. Med et utvidet saksomfang og med noe færre spesialiserte dommere (per i dag 10), er dette området nå mer spesialisert enn tidligere.

Kompetansearbeidet har også i 2021 i hovedsak vært begrenset til videodeltakelse på ulike seminarer og foredrag, slik som for eksempel det årlige opphavsrettskurset i regi av JUS. Flere av våre dommere fikk likevel gleden av å delta fysisk på det årlige patentrettskurset, og på den måten mulighet til treffe advokater og andre som jobber mye med disse sakstypene. Immaterialrettsgruppa har besluttet å innføre månedlige lunsjmøter for å utveksle informasjon om hva vi har av saker mv.

I 2021 kom det inn 50 immaterialrettsaker. De fleste sakene gjelder fortsatt varemerke, men det er også mange saker med kombinerte rettsgrunnlag etter både varemerke- og markedsføringsloven. Det har dessuten vært en ganske stor økning i antall saker etter åndsverkloven, som nå var oppe i 14 saker i 2021.

Rettsmekling

Rettsmekling har vært et særskilt satsningsområde i flere år. I 2021 rettsmeklet vi i 22 prosent av tvistesakene, og i fire av fem saker ble det oppnådd forlik.

Oslo tingrett gjennomførte for et par år siden en brukerundersøkelse blant advokater og parter. Den viste at begge brukergruppene i stor grad var tilfredse med rettsmeklingstilbudet.

For å profesjonalisere rettsmeklingsarbeidet ytterligere besluttet Oslo tingrett å spesialisere rettsmekling fra høsten 2020. Spesialistgruppen består av embetsdommere som har særlig interesse for rettsmekling. I tillegg har vi spesialisert mekling i store kommersielle saker og i enterprisesaker.

Innen entreprise har vi rettsmeklet i 54% av de innkomne enterprisesakene i perioden med en forliksprosent på 100.

Det er gjennomført tre heldags kompetansetiltak innen fagområdet i 2021.

Saksforberedelse stor straffesaker

Oslo tingrett bruker hvert år betydelige ressurser på å behandle store straffesaker (definert som 10 dager eller mer i retten). Vi har i snitt fått inn ca. 22 store straffesaker i året. I 2021 fikk vi inn 28. Selv om de store sakene utgjør mindre enn 1 % av det totale antall straffesaker tingretten behandler, så legger de beslag på ca. 25 % av de ressursene tingretten bruke på meddomsrettssaker.

I januar 2020 avga en arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra tingrettene, lagmannsrettene, Den høyere påtalemyndighet, privatpraktiserende advokater og Domstoladministrasjonen anbefalingen «Bedre og mer effektiv straffesaksbehandling i domstolene». Her er det bred enighet om at mangelfull saksforberedelse før hovedforhandling og lite dialog mellom aktørene, er en hovedårsak til at enkelte hovedforhandlinger tar lengre tid enn nødvendig.

Som en del av prosessen om moderat spesialisering i Oslo tingrett ble det besluttet at den innledende saksforberedelse i store straffesaker skulle spesialiseres på 5 dommere i avdeling 7. Målet var blant annet å følge opp anbefalingen, og raskt ta de nødvendige grep:

- Avtale innledende planmøte med aktørene straks saken kommer inn
- Avklare raskt spørsmål som er av betydning for å beramme hovedforhandling
- Avdekke om det er materielle og prosessuelle spørsmål som trenger avklaring under saksforberedelsen og sette frister
- Når planmøtet er gjennomført, overtar hovedforhandlingsdommer, som har ansvar for neste planmøte og videre saksforberedelse.

Det er gjennomført møter med OST, Økokrim, NAST og OPD i forbindelse med igangsetting av prosjektet, og vi har også hatt kontakt med representanter for forsvarerne. Det vil bli gjennomført et Aktørmøte om store straffesaker i september 2022 hvor blant annet den innledende saksforberedelse vil være et tema.

Økonomiske straffesaker (delvis spesialisering)

Økonomiske straffesaker kan være kompliserte, faktumtunge og krevende å administrere og skrive dom i. Det kan tilsi at de behandles av dommere med særlig interesse for og erfaring med sakstypen. Vi har innført en delvis spesialisering av økonomiske straffesaker. Fire dommere får «prioritet» på disse sakene i sin straffeturnus, men får samtidig rom til å behandle andre straffesaker og sivile saker. Ved at andre dommere også behandler disse sakene, beholder vi blant annet fleksibiliteten i beramningen. Det er ønskelig at de moderat spesialiserte dommerne får én økonomisk straffesak i året, men det har vært vanskelig å gjennomføre i 2021 på grunn av permisjoner og andre berammelser. Av de 12 økonomiske straffesakene som kom inn i 2021, er 2 saker tildelt moderat spesialisert dommere.

Les mer:

- ["Tingrettsdommere spesialiserer seg"](#) (Finansavisens Jusbilag, s. 22-23, Torsdag 13. februar 2020) (pdf)

DIGITAL DOMSTOL

I 2021 fortsatte den digitale «revolusjonen» med enda flere fulldigitale rettssaler, nye løsninger for såkalte «hybridmøter» og fortsatt fokus på utviklingsarbeid og kompetansebygging.

I første halvdel av 2021 ble enda flere rettssaler fulldigitale og rigget med den såkalte «Kinly-løsningen». Vi har nå totalt 18 slike rettssaler, som i hovedsak er de største rettssalene i tinghuset.

Ved påsketider kom det på plass en flott løsning for digitale hybridmøter på møterom 860, etter at Kinly var gitt i oppdrag å lage «Norges beste løsning for digitale kompetansetiltak».

Digital sammenslåing

I april 2021 ble Oslo tingrett og Oslo byfogdembete slått sammen til én domstol. Også den digitale sammenslåingen gikk i all hovedsak uten problemer, inkludert fire perioder med digital nedetid. I etterkant av sammenslåingen har det vært fokus på videre digitalisering av byfogdsakene.

Fjernmøteteknologi

I takt med at koronarestriksjonene ble lempet utover i 2021, har det etter hvert blitt færre heldigitale rettsmøter på video. Fjernmøteteknologi blir likevel fortsatt hyppig brukt under hovedforhandlinger, ikke minst ved at en del vitner forklarer seg over video. Vi har også brukt tid på å identifisere nærmere hvilke behov dommerne har for teknisk bistand og på forbedringspunkter i dommernes digitale hverdag.

Esignering

Postens løsning for esignering blir fortsatt flittig brukt til å signere avgjørelser og forkynne dokumenter overfor privatpersoner. Vi jobber med å få på plass bedre løsninger for digital forkynning overfor parter som ikke har en prosessfullmektig på Aktørportalen.

Fyrtårndomstol

Oslo tingrett har som «Fyrtårndomstol» også i 2021 bidratt med dommer- og saksbehandlerressurser i digitalt utviklingsarbeid i regi av Domstoladministrasjonen. Flere ansatte i tingretten har jobbet med ny berammingsløsning, mens andre har vært involvert i problemstillinger knyttet til straffesakdokumenter i Lovisa, som igjen blir tilgjengelig for forsvarere i Aktørportalen.

Oslo tingrett har deltatt i piloten knyttet til domstolenes nye løsning for videomøter – WebEx. Tingretten er også representert i Domstolenes digitaliseringsråd, som tar de overordnede prioriteringene knyttet til det digitale utviklingsarbeidet.

Tidligere Oslo byfogdembete (nå avdeling 8 og 9 i Oslo tingrett) har deltatt i utviklingen av en ny digital meldingsflyt for dødsfallsaker. Det innebærer at dødsfall først registreres i Folkeregisteret. Deretter sendes det melding om dødsfallet digitalt inn i domstolenes saksbehandlingssystem. Vi deltar også i prosjektet «Oppgjør etter dødsfall» (OED), også kalt «Altinn dødsbo», som har som mål å etablere en "dødsbosome" for elektronisk samhandling mellom alle aktørene i et skifteoppgjør: arvinger, skatteetaten, domstolene, matrikkel, finansielle institusjoner, forsikringsselskaper, m.m. Prosjektet inngår i Digital Samhandling Offentlig Privat (DSOP). I 2021 ble det også bidratt med å designe egen tilgang til AA registeret gjennom «Lovisa Web- Domstolenes registersøk».

Aktørmøte for sivile saker

Høsten 2021 var det flere prosesser i tingretten om bruken av digitale løsninger og digital kompetanse etter pandemien. Dette var også tema på Aktørmøte for sivile saker 17. november.

BARN I DOMSTOLENE

Barn i domstolene

Det er verdifullt at dommere får kunnskap og erfaring fra mange ulike sakstyper der barn er berørt, for å sikre en mest mulig rettssikker behandling av sakene.

Kvalitet i alle ledd

Oslo tingrett arbeider aktivt for å heve kvaliteten på behandlingen av saker der barn er aktører eller berørt. Dette gjelder både saker etter barneloven (foreldretvistene), saker etter barnevernloven, barnebortføringssaker, utlendingssaker og straffesaker hvor barn blant annet er aktører eller vitner.

Barnerettsgruppas arbeid i 2021

I 2021 har tingrettens barnerettsgruppe arbeidet med bl.a. høringsuttalelse om ny barnelov, høringsuttalelse om rettsmekling, oppdrag fra Bufdir om samværsvegring og -hindring, innspill til faglig samling med Høyesterett, implementering av den nasjonale veilederen for barnevernssaker, vår behandling av barnelovsakene, ulike problemstillinger om sperret adresse, arbeidsfordeling mellom rettsavdelingene av saker som omfatter spørsmål om tvangsfullbyrdelse, bruk av sakkyndige i barnevernssaker, samt oppfølging og kvalitetssikring av sakkyndige i barnevernssaker.

Barnerettsgruppa har i tillegg hatt møte med Kripos om bl.a. ulike beskyttelsestiltak.

BARNEBORTFØRING

Alle saker etter lov om barne bortføring, behandles av Oslo tingrett. Dette er barn som blir tatt med til Norge, eller holdt tilbake i Norge, i strid med en avtale eller dom fra utlandet.

Tingretten skal ta stilling til om barnet skal tilbakeføres til bostedslandet eller ikke. Den som tar ut sak er som regel mor eller far, for å få domstolens hjelp til å få barnet tilbakeført etter barne bortføringskonvensjonen av 25. oktober 1980 (Haag 1980).

Samlet kompetansen

I tingretten har behandlingen av sakene blitt lagt til fem dommere og tre saksbehandlere i én avdeling. Domstoladministrasjonen har oppnevnt to av disse (f.t. Rikke Lassen og Per Gammegård) som såkalte kontaktdommere, som inngår i et internasjonalt nettverk av dommere fra konvensjonslandene. De deltar på et årlig nordisk møte om barne bortføringssaker, og har kontakt med tilsvarende kontaktdommere i de andre konvensjonslandene, både om generelle spørsmål og om konkrete saker. I tillegg besvarer de andre henvendelser knyttet til både Haag 1980 og Haag-konvensjonen av 1996 om beskyttelse av barn.

Noen nøkkeltall fra sakene

I 2021 mottok Oslo tingrett 15 nye saker i barne bortføringssporet. Dette er på samme nivå som tidligere år, men det skal bemerkes at to av sakene gjaldt beslutninger i saker etter Haag 96-konvensjonen om beskyttelse av barn (som Oslo tingrett også har ansvar for hva angår anerkjennelse og fullbyrding). Videre gjaldt en av dem en barnevernsak. Det var følgelig 12 saker som kan kategoriseres som rene barne bortføringssaker. Hvilke land bortføringene skjer fra, er noe varierende.

For 2021 fordelte de 12 sakene seg slik:

- 2 fra Danmark
- 3 fra UK
- 2 fra Polen
- 2 fra Spania
- 1 fra Latvia
- 1 fra USA
- 1 fra Tyskland

10 saker ble realitetsbehandlet med muntlig forhandling, mens 3 saker ble hevet (2 på grunn av frivillig retur)

Slik endte de 12 sakene:

- 7 saker endte med tilbakeføring til bostedslandet
- 4 saker endte med at det ikke ble retur
- I en sak er det uvisst hva partene avtalte

I en sak ble avgjørelsen anket helt til Høyesterett, som i likhet med lagmannsretten opprettholdt tingrettens avgjørelse. Den samlede saksbehandlingstiden fra saken kom inn til tingretten og til Høyesterett avsa sin avgjørelse, var 14 uker, altså litt over 3 måneder.

For øvrig var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 4 ½ uke, altså godt under de 6 uker som loven gir anvisning på.

RETTSTOLKING

Tolkene er gjennomgående høyt kvalifisert.

I 2021 var 93 prosent av de innkalte tolkene enten statsautoriserte, og eller hadde Bachelorgrad .(Tallene omfatter ikke fengslingsmøtene, der politiet bestiller tolk.)

A + B	Bachelorgrad og/eller statsautorisasjon og grunnutdanning (30 stp.)	75 %
C	Statsautorisert tolk	2 %
D	Grunnutdanning (30 stp.)	16 %
E	Grunnleggende opplæring	3 %

Saker med tolk

Det totale antallet saker med tolk har gått ned med over 21 prosent fra 2016 til 2021.

Året 2016 var året med flest avviklede saker med tolk de siste ni årene. Fra 2020 til 2021 gikk antallet saker med tolk ned med 5%, men antallet rettstimer gikk opp med 2%.

Andelen straffesaker med tolk har også gått ned de siste årene, og i forhold til året 2015 er andelen halvert. I de sivile sakene har imidlertid andelen holdt seg ganske stabil.

I tallene for fengslingsmøter inngår også sakene som gjelder rettslig forvaring på Trandum fra Politiets utlendingsenhet (PU). Nedgangen i saker med tolk har sammenheng med at det var færre slike PU-saker i 2021. Generelt sett har nedgangen i bruk av tolk i straffesakene også sammenheng med færre innreisende på grunn av koronapandemien.

Saker med tolk (%)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Enedommersaker	16	17	13	10	8	7
Straffesaker med meddommere	22	26	22	18	15	15
Sivile saker	39	35	34	36	35	33
Fengslingsmøter	38	41	32	27	22	21

De mest brukte språkene

I 2021 ble det tolket på 61 språk i Oslo tingrett.

Prosentvis fordeling	2021
Arabisk	14%
Polsk	11 %
Engelsk / somalisk	9%
Rumensk / spansk	5 %
Urdu / tyrkisk / litauisk	4 %
Farsi / tigrinja	3 %
Andre	30 %

Utgiftene til rettstolking har variert sterkt de siste årene. I «korona-årene 2020 og 2021 er utgiftene betydelig lavere enn i årene før. Totalt er det en reduksjon på 32% i kostnadene til rettstolking fra 2019 til 2021. Utgiftene i 2021 var på samme nivå som i 2020.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mill. kr.	40,2	32,9	29,7	33,7	22,9	22,8

Elektronisk løsning for tolkebestilling

Oslo tingrett igangsatte i 2017 et prøveprosjekt med elektronisk bestilling av tolker fra firmaet Proweb sammen med Oslo politidistrikt (OPD). Prosjektet er avsluttet. Oslo tingrett inngikk en avtale med Proweb om elektronisk tolkebestilling i påvente av at Domstoladministrasjonen igangsatte en løsning for alle domstoler høsten 2021.

Løsningen sørger for at den best kvalifiserte tilgjengelige tolken blir bestilt, samtidig som bestillingsprosessen effektiviseres.

HURTIGSPOR FOR STRAFFESAKER

Prosjektet Hurtigbehandling av straffesaker gikk inn i sitt femte hele år i 2021. Fram til nedstengingen av Norge i mars 2020 har prosjektet vært vellykket. Pandemien førte til at målgruppen for prosjektet langt på vei ble borte.

Om prosjektet

Prosjektet, som startet opp i september 2016, hadde flere formål:

- korte ned behandlingstiden
- sørge for at lovbreakere med svak tilknytning til landet møter opp til rettssaken og soner dommen
- hindre at siktede sitter uforholdsmessig lenge i varetekt pga unndragelsesfaren
- hindre oversoning

Løser flere problemer

Ofta har utenlandske kriminelle sluppet straff ved å rømme fra Norge før saken blir behandlet i domstolen.

- Prosjektet løser begge problemer, ved å sørge for at tiltalte pågripes og blir sittende i varetekt til saken kommer opp for retten i løpet av normalt et par uker, sier prosjektleder Anne Margrethe Lund i Oslo tingrett.

Hun legger til at tingretten ofte får positive tilbakemelding fra forsvarere. De formidler at klientene gjerne er tilfredse med at sakene kommer opp raskt, og at dette reduserer deres usikkerhet for fremtiden.

Soning og utvisning

Etter dom overføres domfelte til kriminalomsorgen, slik at man også får sikret at straffen blir sonet. Når saken er rettskraftig avgjort, kan det fattes vedtak om utvisning eller bortvisning fra Norge.

Les mer:

- [Norges mest uheldige klokketyv](#) (VG, 21.07.17)
- [18 dager fra pågrepelse til dom](#) (Østlandssendingen 11.12.17)
- [Måtte utsette 129 rettssaker fordi tiltalte var forsvunnet](#) (Østlandssendingen 27.3.17)
- [Tredje rapport fra prosjektet](#)
- [Fjerde rapport fra prosjektet](#)
- [Femte rapport fra prosjektet](#)
- [Sjette rapport fra prosjektet](#) (september 2019)

NARKOTIKAPROGRAM MED DOMSTOLSKONTROLL

Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) gir rusmisbrukere hjelp til å bli rus- og kriminalitetsfrie.

Tett skreddersydd oppfølging i opptil fem år

Narkotikaprogram med domstolskontroll er et alternativ til ubetinget fengsel. I stedet for fengselsstraff kan retten avsi betinget dom med vilkår om ND. Gjennomføringstiden kan vare fra to år og opp til fem år.

Kriminalomsorgen følger den domfelte tett opp i hele prøvetiden, og innholdet i ND skreddersys til den enkeltes behov. I tillegg til rusbehandling får den domfelte også annen oppfølging, som for eksempel gjennom utdanning, arbeidstiltak, bo-oppfølging, økonomisk rådgivning og fritidsaktiviteter.

Domstolskontrollen

Fra 2016 kan alle dommere i alle domstoler avsi dom på ND, men bare enkelte domstoler følger opp domstolskontrollen etterpå. Oslo tingrett følger opp saker fra Oslo og det som tidligere var Akershus.

I Oslo tingrett er det 9 dommere og 5 saksbehandlere som følger opp disse sakene. Dommeren kontrollerer om den enkelte overholder vilkårene i ND-dommen og at det er fremgang i rehabiliteringen.

ND skal gjennomføres i fire faser, og det er dommeren som beslutter overgang til ny fase i kjennelse. Domstolskontrollen går også ut på å gi reaksjoner på brudd på vilkårene for ND. Dette er en annerledes dommerrolle, og den kan oppleves som krevende, men også svært givende.

På landsbasis er det til enhver tid ca. 250 aktive saker som følges opp.

Noen tall fra Oslo tingrett

- I 2021 har Oslo tingrett hatt om lag 82 aktive ND-saker.
- 15 domfelte fullførte ND i 2021, og kunne starte på et liv uten rus og kriminalitet.
- Det ble registrert 10 brudd på vilkårene i 2021.
- Det ble gjennomført 169 ND-møter, fordelt på startmøter, statusmøter, faseovergang, opphevelse av særvilkår og omgjøring av dom etter brudd på særvilkår.

Vi har hatt mange solskinnshistorier, og her er noen:

- "Kim" (34) vokste opp under svært dårlige vilkår, og ruset seg fra han var barn. Han injiserte heroin og brukte piller, hasj og GHB. I 2019 ble han dømt til 11 måneders fengsel, som ble gjort betinget på vilkår om gjennomføring av ND. Det første året gikk dårlig og Kriminalomsorgen begjærte omgjøring til ubetinget fengsel på grunn av alvorlige brudd på vilkårene. «Kim» tok da et viktig valg og ba om en siste sjanse til å vise at han kunne klare dette. Han fikk avstand til sitt tidligere miljø, tok truckførerbevis og fikk lagerjobb. De siste to årene var han rusfri, kriminalitetsfri og fulgte opp det han skulle i programmet. Samtidig gjennomførte han to dommer på samfunnsstraff for forhold som dels lå langt tilbake i tid. Ved avslutningen av programmet hadde han fått et nytt liv. I dag bor han i ordnede forhold, møter på jobb og har en helt annen livsmestring enn før.
- «Harald» (51) ruset seg fra ung alder på alkohol og narkotika. Da han kom i 20-årene brukte han amfetamin daglig, og etterhvert injiserte han også heroin. Livet han levde var svært destruktivt. I 2019 ble han dømt til betinget fengsel i 1 år 4 måneder på vilkår om ND. Etter fullført ND-program hadde han også avsluttet LAR-behandling, og har klart å holde seg rusfri og uten kriminalitet over lang tid. Han er nå i jobb, blant annet på behandlingstedet han selv var på. Økonomien er i orden, han har betalt ned på gjelden sin og planlegger å kjøpe egen bolig. Han har også fått god kontakt med datteren.
- «Kari» (54) begynte med alkohol i 18-årsalderen, og endte med å drikke rødsprit i parken. Etter behandling sluttet hun med alkohol, men begynte med narkotika rundt 30-årsalderen. Fram til personundersøkelsen før ND-dommen brukte hun jevnt amfetamin, og hun solgte også amfetamin for å finansiere eget forbruk. Hun har fem dommer og har sonet flere år i fengsel. I 2018 ble hun dømt til 1 år 9 måneder betinget fengsel på vilkår om ND. Hun ville bli rusfri og klarte å være det gjennom hele programmet til tross for helseutfordringer, flere store operasjoner og kreftbehandling. Ved avslutningen av ND hadde hun ordnede boforhold, er rusfri og har ikke begått kriminalitet på mange år. Hun har god kontakt med familien og viser god livsmestring.
- Alf var i ND-programmet i 2016-2018. Han har nå vært rusfri i seks år. Dommeren hadde sjelden sett et menneske som var lengre nede og mer sliten enn Alf i mars 2016, da hun møtte ham for første gang og ga ham en sjanse gjennom ND-dom. Nå er han i full jobb og er selv blitt en ressurs. I år fikk vi en julehilsen fra Alf, der han blant annet skriver: «Jeg er fortsatt rusfri uten tilbakefall, jeg jobber fortsatt 100% og til påske blir det til og med fast jobb ser det ut som. Jeg har virkelig blomstret og funnet meg selv i Nyttig Arbeid. Jeg er fortsatt en golf spillende kommunearbeider som trives veldig godt i den rollen. Jeg får mer og mer ansvar på jobben og jobber til daglig i Oslo rådhus. Jeg trives veldig godt der. Nå drar det seg mot jul og jeg skal i år som i fjor feire hjemme hos mamma. Vi skal spise skinkestek på 3,5 kg og kose oss skikkelig.»

Alf kan du også møte i podkasten Rett på sak og i et stort intervju i Aftenposten:

- [Ingen trodde Alf Hansen kunne bli rusfri. Så møtte han denne dommeren. \(Aftenposten/Amagasinet, 22.12.18\)](#)
- Hør også episoden "Alfs historie - Narkotikaprogram med domstolkontroll" på podkasten "Rett på sak". Tilgjengelig der du hører på podkast.

https://www.aftenposten.no/amagasinet/i/yvBzxA/ingen-trodde-alf-hansen-kunne-bli-rusfri-saa-moette-han-den-dommeren?spid_rel=2

SIKKERHET

I nok et år preget av pandemi og tidvis begrenset adgang for publikum, har det forebyggende sikkerhetsarbeidet vært mer forutsigbart. Et tett og konstruktivt samarbeid på tvers i hele organisasjonen har bidratt til nok et år med svært få alvorlige hendelser.

Sikkerhetskontrollen i Oslo tinghus er et nyttig verktøy i det forebyggende sikkerhetsarbeidet. Sammen med et vedvarende fokus på forebyggende sikkerhetsarbeid fra tinghusets egen sikkerhetsenhet, har dette bidratt til økt sikkerhet for ansatte, aktører og besøkende, og redusert risiko i gjennomføringen av vårt samfunnsoppdrag.

Dette er sikkerhetskontrollens tall for 2021 (2020):

- Kontrollerte personer i metalledetektor: 60 519 (72 959)
- Røntgengjennomlyste kolli: 94 429 (114 748)
- Manuelle kontroller: 987 (1130)
- Bagasjesjekker: 417 (417)
- Oppbevaring av uønskede gjenstander: 527 (439)

Beslag

I 2021 ble det tatt beslag i 57 (36) ulovlige gjenstander i sikkerhetskontrollen. Dette var bl.a. diverse kniver, skytevåpen og slagvåpen. Alle disse beslagene resulterte i en involvering fra politiet i en eller annen form.

Trusler mot ansatte, aktører og vitner i domstolene er dessverre noe som skjer fra tid til annen. Dette var også tilfelle i 2021. Oslo tingrett anmelder trusler, og politiet foretar nødvendige skritt for å følge opp sakene gjennom etterforskning og andre tiltak for å sikre de ansatte.

Sikkerhetstiltak

Sikkerhetskontrollen av alle som skal inn i tinghuset, gir en god grunnsikring. Det er med på å redusere behovet for ekstra sikkerhetstiltak fra politiet. Sikkerhetsseksjonens hovedfokus blir derfor det proaktive sikkerhetsarbeidet, noe som gjenspeiles i det høye antallet saker det vies oppmerksomhet til.

I 2021 ble det gjennomført sikkerhetstiltak i tilknytning til 272 saker i Oslo tinghus.